

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicis totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XVIII. In Domin. IV. Quadrag. Jesus ergo cùm cognovisset, quod venturi essent, ut raperent eum, & facerent eum Regem, fugit ipse solus. Ioan. 6. 15. Arg. Septem Electorum Imperii vota irritantur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

CONCIO XVIII.
IN DOMINICA IV. QUADRAG.

Iesus ergo cum cognovisset, quod venturi
essent, ut raperent eum, & facerent eum Regem,
fugit ipse solus.

Joan. 6. 15.

ARGUMENTUM.

SEPTEM ELECTORUM IMPERII
VOTA IRRITANTVR.

I. **S**eptem Imperii Electores ad jubendum novum Regem, generalibus comitiis adunatos, hodiernum exhibet Evangelium. Aud. Planius edico, quinque panes hordeacei, ac duo pisciculi calculo suo JESUM Nazarenum in imperium suum surrogare connituntur. *Cognovit JESUS, quia venturi essent, ut raperent eum, & facerent eum Regem.* Vereor tamen, ne quispiam actutum in capite comitorum per ea Jura Imperii infringi, aureamque violari Bullam obtendat. Comparent siquidem quini panes, ceu

quini profani Electores in campo, in quo acies educunt confertissimas, ordinant, configunt, vincunt, triumphant. At vero non nisi bini pisces in persona spiritualium ex profluente proximo subsellia sua occupant. Ut enim priorum officium est, aut bella movere, aut illata propulsare, ac restinguere; ita horum precibus insistere, innatare lachrymarum torrentibus; pro suis, populi que delictis Numen placare offensum. Cur ergo tertius excluditur? aut quo jure profanus subsellium illius occupat? quid faciunt quinque panes, & non nisi bini pisces?

Conro-

Controversia hæc nullo deceditur negotio, si dicatur in his Comitibus non tam Romanorum, quam Judæorum Regem creatum iri; aut unum ex iis necdum oleo inunctum, & eapropter non inter pisces, sed inter panes Laicos computari. Legitimum itaque conventum, quum esse constet, operæ erit pretium horum calculos Electorum exactius observare, eventumque comitiorum præstolari. Vos auribus, & animis adeste, ego munere Interpretis defungar.

§. I.

Vota Electorum excipiuntur.

II. PRæsentibus Electores exciti tam evidenti, ac prodigioso epularum incremento, nihil se sanctius decreturos imperio; nihil dignius delaturos JESU arbitrabantur, quam si illum communibus suffragiis Regem populi sui edicerent. Eam ob rem Primas ipsorum in hæc verba perorasse creditur:

*Electorum
votum 1.*

Quod factum, fortunatumque imperio nostro sit, & Superi bene vertant, convenimus hæc luce, bono publico prospecturi, secureque nostris suffecturi calculis. Liquet enim probe, quò temporum iniquitate devolutum nostrum sit imperium. Ablatum est sceptrum de Juda, & Dux de femore David; alienique Semi-Equites principantur nobis. Patimur gemebundi Turtures invisum Accipitrem, vel ut liquidò edisseram, cum ranis sceptrum Jovis despicientibus experimur in He-

rode Herodium. Coaxare, vel ingemiscere, citra salutis periculum integrum non est. Votum itaque meum sit, si consultum nobis, ac imperio nostro imus; illi, quem Cœlites nobis destinarunt, JESU inquam Nazareno purpuram deferamus. In eo enim faultitatis non vanâ prognostica proximè desumpsimus, quando in immensum prope, ipsius Numine adolevimus. Exinde subsumere, & corollaria venturæ beatitudinis deducere, cuius primum est; fore nimirum, ut eo moderante comedant subditi nostri panem in saturitate, & multiplicentur, augeanturve incrementa frugum agrorum ipsorum. Quin etiam, ut montes stillent dulcedinem, & rivi non mel, & lac duntaxat, sed massica spument in abundantia. Jam enim haud ementito accepimus Tripode, lympham stupendam metamorphosi ad nuptias in Cana Galilææ in Liæum transmutasse, ac eodem hospites basilicè habuisse. Quocirca ad Carduum, Spinamve cum fatuis silvarum proceribus appellamus, si spretâ hæc Cedro, & oleo, alicui extra ipsum falces deferimus.

*Amisisti
populi com
modum
proprium.*

III. Dixit hæc ille, & illico excepit alter. Judicio meo necquicquam beatius humano generi obvenire posse autumo, quam si beatæ pacis otio, in omni rerum abundantia liberrimè perfruatur. Nemo enim sanæ mentis est, qui non exspectat Alcedoniis ferri, quam tempestatibus, ac procellis jactari. Nemo, qui non satius paci, quam Marti litet. Nemo, qui nolit ferias celebrare cum Superis, quam cum Inferis tumultuari. Hæc sanè est beatitudo

*Votum al-
terum pro
Christo.*

*Otium
palman
præcipie
mor-
labori.*

mortalium, quâ & corpus, & animam
condiunt. Quippe:

Ovid.

*Otia corpus alunt, animus quoque
pascitur ipsis,
Immodicus contra carpit utrumq;
dolor.*

Hac in tantum Superis agnata, ut
unum Sabbathimum agant, tota æ-
ternitate vacaturi. Quam & ego Rei-
publicæ nostræ obventuram, haud
vanus augur præcino sub JESU Naza-
reno. Nam cum in præsentia fari-
nam, piscésque immoto pollice appa-
raverit, aliásque Bromium citra torcu-
laria propinaverit, omnino futurum
ominor, ut & assæ de calis columbæ in
os advolent, & montes stagnent vin-
demiam. Quid igitur opus fuerit a-
rare, occare, pascinare, serere agrum?
quid metere, triturare, molere, subi-
gere Cererem? quid pinsere, quid
alia mechanica atque servilia opera su-
scipere, mensæ Solis accubituris. Ja-
cebit unusquisque sub vite, vel ficu
sua, & poma, perdicésque ultrò in-
volantesprehendet, masticabitque. O
nos fortunatos, ô nos felices, si ex hoc
conchylio haurire beatitatis ambro-
siam indultum fuerit. Quâ ut done-
mur, extemplò conveniendum eun-
dem, & acclamandum decerno: Vivat
JESUS Nazarehus Rex Judæorum, &
Romanorum.

IV. Acclamo & ego, subjecit tertius
eidem, ac votis vestris; idque multò
ampliùs, quòd hoc otium millenis in-
spergendum salibus, ac solatiis præsu-
mam. Etenim, ne fastidiosum nobis

accidat Sabbathum perpetuum, ipse
nobis exhibiturus est amphitheatra,
daturus prodigia in calo sursum, &
signa in terra deorsum. Visuri sumus
Angelos ascendentes ad ipsum, & de-
scendentes. Arbitramur ea, quæ con-
cupiverunt multi Patriarcharum vi-
dere, & non viderunt; audire, &
non audiverunt. Ad votum illius, i-
mò & nostrum mugiet tellus, fulgu-
rabit olympus, cytharizabunt lusciniæ,
exultabunt montes, sicut arietes, &
colles sicut agni ovium. Haud cal-
culum proinde tantum ad thronum
inascendendum adjicio, sed & pallium;
idque æquiore titulo, quàm quondam
Samaria JESU substraverat; ego JESU
Nazareno submitto.

Hisce Electoribus accessere insimul
alii, & quâ pollice surrectò, quâ nutu
corporis, vota dedere sua.

V. Tum audita suffragia pro eodem
JESU Nazareno ab exteris Principibus,
ac Summatibus transmissa.

Primum erat Jacobi Patriarchæ, *Jacobi Pa-*
cujus tenor est: *Si Dominus fuerit me-*
cum, & custodierit me in via, per
quam ego ambulo, & dederit mihi pa-
nem ad vescendum, & indumentum ad
induendum, reversusque fuero prosperè
in domum patris mei, erit mihi DO-
MINUS in DEUM. quasi diceret:
Si habuero commoditatem meam, si
provisionem in victu, & amictu, si nec-
quicquam adversi passus fuero sub ip-
sius imperio, ac providentia; erit mihi
DOMINUS in DEUM, & ego illi
me cum tota mea submittam fami-
lia. Ille mihi Dominus, non qui dat
minus,

V

minus,

electio.
Gen. 28.
20, 21.

minus, sed qui porrigit, & extendit ad opitulandum manus; Ille mihi Dominus, non qui minas intentat, & oppressionibus exasperat subditos, sed qui connivet, vel supplicia in beneficia commutat; Ille mihi Dominus, qui bella cuncta profligat, niveisque jugalibus Janum invehit, & obserat. Quod cum à JESU Nazareno mihi obventurum confidam, erit is mihi in Dominum, ac Deum, in Principem, ac Imperatorem; atque in hunc finem calculum hunc, quem capiti supposueram, & quem magni ponderis esse patet, adjicio.

Alterum, ac suppar allatum est Niloticorum, qui interpositio solius panis stipendio se suaque tradidère. *Da nobis panes, nos, & terra nostra tui erimus; eme nos in servitutem regiam.* Ipse princeps noster sit, qui stomacho nostro ipse pendit tributum. Ibi pedes bene ancillantur, ubi Ceres torquet habenas, & ibi manus ad nutum velificantur principis, ubi clavum flectunt congiaria.

Pani se omnes submitunt.

VI. Tertium votum lectum plurimorum aliorum, quorum hæc una sententia: Si fuerit de nobis bene meritis, & abundantiam omnem non panis duntaxat, sed & vini & mellis accuraverit, dignissimus erit imperio, electus ex millibus, cui in obsequium non capita duntaxat, sed & poplites lunemus. His auditis, quum nemo esset, qui refragaretur, acclamarum è vestigio ab omnibus: Vivat JESUS Nazareus Rex noster, Princeps pacis, Pater futuri sæculi. Vivat prodigiorum Thaumaturgus, delitium generis humani, salus universi populi.

§. II.

JESUS fascos delatos repudiat.

VII. Quid ad hæc Dominus JESUS, admittitne oblatas secures, purpuram assumit, gratias habet? Nihil minus. Renuntiat, execratur, fugâ sese proripit. *Fugit ipse in montem solus.* Res mira, ad regnum non tam pedibus, quàm talaribus itur; per calcatum patris cadaver aguntur caballi, & ut rubeat auctiùs, fraterno ac paterno imbuitur purpurâ cocco. *JESUS fugit ipse in montem solus.* Acti Cerberum latrantem audivisset, Cererum cursu in montem æmulatur, inde fors liberiore oculo despecturus regnum terrenum, quò propinquior empyreo futurus. Planius enim ex Alpibus despicitur humilitas vallium, & ad Solis purpurascens conchyliis, & ad Solis purpurascens conchyliis, vilitas purpuræ terrenæ rectius expenditur. Lydius verò lapis Alpes sunt, ad quarum celsitudinem de angustiis terrarum decernimus.

Christus regni fascos aver-

Regula, & amussis, quâ profunditatem ipsam dimetitur: *Fugit JESUS in montem solus.* Nec comites itineri adhiberi solitos admittit, ne vel unicum tam pudendi imperii calculum accepisse crederetur. Nihil enim tam pudendum, quàm unò voracitatis, pigritiæ, imposturæ suffragio ad thronum assurgere, & eniti. Nihil magis infirmum, ac regnum in Cerere, tineæ, & vermibus subdita meditari. Nihil detestandum ampliùs, quàm in Regem,

Regem, ac Ducem helluonum, parasitorum, nebulonum, & similibus in augurari. Configere tam infami calculo Toparcham quempiam, crimen esset læsæ Cellitudinis, ac Majestatis; quanto enormius creare, & inaugurarari?

VIII. Sacer textus Ideam Regum Salomonem non in toro resupinum, sed in throno sedentem, & generosis cinctum exhibet agminibus. Quippe: *Lectulum ejus sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israël.* Et: *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani, columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum.* Ubi Rex nequaquam nominatur in toro, qui talis describitur in throno. Nec machærophori affusi lecto, ad bella quamvis instructissimi servare principem potuere, quo minus Regis nomen amitteret. Jacuit in pulvinari prius Regis nomen, quam membra. *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt.* Relanguit Majestas in toro resupina, defecitque, nec quicquam affusis ei tot hastatis excubiis. Et tamen in throno etiam sine lictoribus salva subsistit. *Ferculum fecit sibi Rex Salomon.* Nimirum dici, salutarique principes, nec septi cohortibus possunt, si orientur in strato, aut soli dominantur Utopiæ. Qua fronte ergo vos Regem acclamabitis, cinctum Afotiis & helluonibus, qui campum haud alium ambiunt, quam instratum culcitris, nec alias præter patinarias educunt copias? O regnum præclarum! ô regnum, cujus fasces

prenter Orpheus, & Morpheus, non Jesus Nazarenus.

IX. Archidamus Græcus concordibus Procerum sententiis in Principem Lacedæmoniorum evectus, dum corona illi ab Electoribus deferretur, reposuit: Regium hunc honorem capesso, si tamen vos, qui datis, non Arcitæ, non Megarenses, non Pelasgi, sed Lacedæmonii fueritis. De triplici sorte subditorum querebatur hic Princeps, quorum detrectabat imperare capitibus. Primi erant Arcitæ, qui non tantopere bonum publicum, quam privatum accurabant. Alii Megarenses, qui inertie mancipati, commoditates sectabantur, Pelasgi demum, qui fabulis, & rumusculis audiendis distinebantur. Deducori sibi duxit homuncio vilis, *Imperari ignavis*, & inertibus principari; & *ignavis gloriæ, ac virtutum, eos in sua sceptrâ turpe.* admittet?

Prò, quam monstruosum esset regnum ejus, cujus caput aurum optimum, corpus totum quantum luteum. Corruit illud in Colosso Nabuchodossoris adumbratum, datumque fabulæ cunctis Gentibus, lapillò ludum faciente, brevè in rupem surrecturo. Et staret inconcussum JESU Nazareni inter Aquilones persecutionum, inter decumanas adversitatum tempestates; inter adunatas ad ipsius interitum acies? Scena ipsius multiplici metallò irradiata, & ut videbatur, latura non ætatem duntaxat, sed æternitatem, momentò evanuit; non rueret istud in arena, ac luto ægerrimè solidatum. Apage cum tali regno, infami,

mifero, invalido. *Fugit ipse in montem solus.*

*Christus
dux for-
tium.*

X. Admittit tamen bonus JESUS, si Lacedæmonii, & non Arcitæ, aut Megarenfes, aut Pelasgi eritis. Admittit, si excusso torpore, & ignaviâ, illum generosè secuti fueritis. Admittit, si cum eo pati inediam, adversitates, frigora, crucem, parati estis. *Si quis, inquit ipse, vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.* Si quis gestit, sive vir, sive mulier, sive vir, sive subditus me comitari, mihi que famulari, hanc viam ingrediatur, quam ego. *Abneget semetipsum*, non eundo post concupiscentias suas; *tollat crucem suam* patienter sustinendo, & *sequatur me*, actus heroicis virtutum exercendo. Qui me desiderat, se despiciat, & qui vult facere voluntatem meam, discat frangere suam; ut perditam recuperet libertatem, crucifigat carnem cum vitiis & concupiscentiis suis; quatenus per continentie bonum adipisci mereatur societatem Angelorum; sequatur me patienter cuncta sufferendo, ut idem regnum Patris mei unâ mecum mereatur possidere perfruendo. *Si compatimur, ut & conglorificemur.*

Rom. 8. 17

XI. Id cum ad mentem non esset hodiernorum Electorum, ait ad eos: *Quæritis me, non quia signa vidistis, sed quia de panibus saturati estis.* Eligere me intemini, non quod Divinitatem meam eredatis, sed ut stomacho vestro, & extis consularis. Haruspices, non Electores estis, qui vota non ex scrinio-

Joan. 6. 26

lo capitis, ac rationis depromitis, sed è ventriculo vestro eruderatis: Fuci, non Apes, qui mella non tam legitis, quàm liguritis; Pythones auguria in extis circumferentes: *Quæritis me, quia de panibus saturati estis.* Deficiente verò annonâ, & abacò sublatò, perinde ac volucres cæli decoctâ offâ avolabitis. Vel etiam exululabitis, quemadmodum Majores vestri: *Cur eduxisti nos de Aegypto, ut moreremur in solitudine? deest panis, non sunt aqua, anima nostra jam nauseat supra pane isto levissimo.* Futuri certò Protheo versatiliores, ita ut quam hodie mihi prosum faciem explicatis, eandem postliminiò averfam exhibituri sitis. Quod si me Regem ardetis, ut talem colite, mea imperia prona aure excipite, nec tam mea, quàm me respicite. Rex equidem haud esse abnuo: *Constitutus à Patre meo Rex super omnem terram,* sed apum, non fucorum. Recipio principatum Lacedæmonum, non Arcitarum, aut Pelasgorum. Aquilam in insignibus præfero, non quæ usque & usque in tormento niduletur, sed pullos suos Phæbeâ pertendet lampade. Talem si me eligitis, habetote. *Si quis vult venire post me, abneget, &c.*

Num. 21. 3

Psal. 2. 6,

XII. Auditores mei, vos pariter confluxistis huc, si non ut Electores, revera ut Legati ex domibus vestris, quasi provinciis amandati. Nec ullum confido fore, qui non in simul JESUM NAZARENUM calculò, & voto suo designet. Nemo est, qui Primati Electorum, Jesseo Duci non accla-

*Christus
Rex ac-
clamatur.*

Psal. 43. 5. *æclamet : Tu es ipse Rex meus , & Deus meus. Tu Domine Creator , & Redemptor meus , & nunc eris mihi Rex meus , Dux meus , & Deus meus. Tibi vitam , tibi sanitatem , tibi omnia quæ possideo , in acceptis referre cogor. Qua ratione itaque me continere potero , quin te dictatorem ; ac Imperatorem meum jubeam , quin tibi cor meum , meque totum consecrem , & dicam : Tu es ipse Rex meus , & Deus meus.*

Quòd si turba hodierna unò symposiò , uno frustillo panis pellecta est , ad te coronandum ; ego non terrena duntaxat , sed cælitum pastus alimonia , tardabo ? *Tu es ipse Rex meus.* Tu , cum sis summum Bonum meum , te pro fine meo ultimo adopto. Tu , cum sis Centrum rerum omnium , ad te omnes affectuum meorum inclinationes dirigo. Tu , cum sis Rex Regum , & Dominus Dominantium , tibi me in mancipium æternum dedico , offero , consecro.

Christus non queritur propter se.

S. Aug. in 1. 6. Ioan.

XIII. Ita equidem unò omnes ore proloquuntur , cuncti JESU æclamant : Vivat Rex. Vereor tamen , ne irerato lessum suum ingeminare liceat magno Ecclesiæ Africanæ Antistiti , & exclamare : *Quàm multi non querunt JESUM , nisi ut faciat illis bene. Impletur talibus quotidie Ecclesia , vix queritur JESUS propter JESUM.* Quàm multi convertuntur ad Ecclesiam , vel pervertuntur ab illa , non ut obsecundent Christo , sed ut Christus ipsis ! Quàm multi sese non tam ex pieta-

te , quàm levitate ipsi submittunt , non ut sequantur pauperem , sed ut suam exuant pauperiem ! Quàm multi querunt Christi regnum , non nisi , ut faciat illis bene , seu , ut saturentur de panibus. Quàm multi cum Jacobo electionem suam formant : *Si dederit mihi panem ad vescendum , fiam* *Gen. 28. v. 20.* Catholica , amplectar fidem Apostolicam , &c. Sin minus , alium Regem , alium Christum sibi adoptant , à vera Ecclesia sese sequestrant , vel etiam apostasià fulminanda desciscunt. Hos jure non tam discipulos , non tam sectarios Christi , quàm parasitos , & infectatores dixerò. Non amicos , sed *inimicos Crucis CHRISTI , quorum finis* , ut ingemiscit Doctor Gentium , *interitus , quorum Deus venter est , & gloria in confusione ipsorum* ; qui terrena sapiunt. Omnes enim isti querunt quæ sua sunt , non quæ JESU Christi. Non tam cælum , quàm infernum ædificant ; non tam Christo , quàm adversario ipsius adhaerent.

Phil. 3. 18.

Hos omnes à societate , & communiõne Christi , unà cum aliis proscriptos esse , & fore , denuntio. Quippe si eum à latere suo sequestrat , qui patrem suum , aut matrem , illius præferit servitio : *Qui amat patrem , aut matrem , plus quam me , non est me dignus.* *Matt. 17. v. 26.* Quantò certius repudiaturus est illum , qui commoditatem suam , aut lucrum , aut usuram ejusdem amori anteponit.

Quisquis itaque mereri stipendia JESU intendit, quisqui illum Deum, ac Dominum profiteretur, illius gloriam etiam cum dispendio fortunarum, imò & vitæ quærere contendat. Tessera veri socii, ac militis JESU, Doctore Apostolo Paulo, est, si omnia terrena despuat, & formam referat Domini sui crucifixi. *Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis suis.* Tessera veri Comitis Christi est, concupiscen-

Gal. 5.

tias carnis clavo timoris Domini confingere, ne dominantur vitia corporis; & vitia cordis ita subigere, ne corpus per insolentiam recalcitret. Tessera discipuli veri est, mundare se ab omni inquinamento carnis, & spiritus. Ejusmodi Christus discipulum ut suum agnoscat, admittet, defendet, hunc Patri commendabit, hunc ut socium Passionis habuit, ita etiam gloriæ est habiturus.

Amen.

